

Lietuvių Liaudies Instrumentai

Birbynė – pučiamasis lietuvių liaudies muzikos instrumentas.

Gaminama iš medžio, žievės, rago, šiaudo, žąsies plunksnos. Pačios paprasčiausios birbynės buvo gaminamos piemenų. Dabartinės birbynės gaminamas iš medžio, turi raginę taurelę, tonines skylutes.

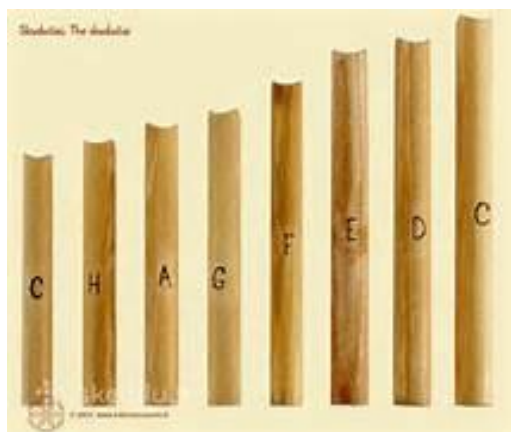

Ožragis – lietuvių

liaudies muzikos instrumentas iš ožio rago su skylutėmis ir mediniu pūstuku. Ožragį pasidaryti itin paprasta, tačiau tam reikia 20-50 cm ilgio ožio rago. Jo viršutiniame gale išdrožiamas arba įstatomas taurelės pavidalo kaulinis, metalinis liežuvėlinis medinis pūstukas arba pririšamas liežuvėlis. Taip pagamintu instrumentu meistrai išgaudavo vieną stiprų garsą. Norėdami gauti daugiau garsų, pūtėjai rage išgręždavo arba pradegindavo keletą skylučių. Ožragiui pūsti

reikia didelės jėgos, užtat garsas yra labai stiprus, toli girdimas. Nuo seno iki XX a. pr. visoje Lietuvoje ožragis naudotas piemenų, medžiotojų, kaimo kapelų muzikantų. Ožragis yra išimtinai vyresnio amžiaus piemenų – kerdžių instrumentas.

Taip pat senovės lietuvių kariuomenėje ožragiu duodavo signalus mūšio metu.

Skudučiai – lietuvių liaudies [pučiamasis instrumentas](#) (švilpiamasis aerofonas) – uždara daugiavamzdė [fleita](#). Skudučių komplektą sudaro keletas įvairaus dydžio uždarų ir tam tikru būdu suderintų [medinių](#) vamzdelių. Tai grupinis kolektyvinio muzikavimo instrumentas. Skudučių komplektą sudaro 5-8 vamzdeliai. Kiekvienu jų grojama atskirai ir kiekvienu vamzdeliu išgaunamas vienas apibrėžto pastovaus aukščio [tonas](#). Skudutis pučiamas laikant jį vertikaliai, žiotis priglaudus prie apatinės lūpos.

Molio švilpynės (Molinukai) - Šie instrumentai tradiciškai priskiriami vaikų žaislų kategorijai. Molinukais, galima išgauti tris garsus ir sugroti primityvią melodiją.

Dambrelis, bandūrėlis. Gaminamas iš metalo, rečiau - palmės medienos, bambuko, kaulo. Grojant dambreliu, siaurasis korpuso galas nepilnai sukandamas arba priglaudžiamas prie dantų, o liežuvėlio vašelis virpinamas pirštais. Liežuvėlis išduoda vieną pastovų pagrindinį toną, o burnos ertmė atlieka rezonatoriaus funkciją.

Kanklės – tradicinis, **styginis lietuvių liaudies muzikos instrumentas**. Panašus į latvių kuokle, lyvių kandla, estų kanele. Dabar vartojamos plieninės stygos, anksčiau – gyvulių žarnų. Pirmąkart kanklės minimos 1580 m. Jono Bretkūno „Biblijos“ vertimo rankraštyje. Senieji kanklininkai dažniausiai patys darydavosi kankles. Medį, iš kurio gamindavo kankles, kirsdavo artimam žmogui mirštant. Tikėta, jog žmogus persikūnija į medį.

Skrabalai – mušamasis liaudies instrumentas. Tai yra įvairaus dydžio trapecijos formos mediniai loveliai su viduje įtaisytomis viena arba dviem medinėmis kabančiomis šerdelėmis – kankaliukais. Skrabalą judinant, šerdelė barbena į lovelio sieneles, kurios skleidžia dulų, bet gerai girdimą garsą. Skleidžiamo garso aukštumas priklauso nuo medinio lovelio matmenų. Be šerdeliu skrabalai mušami dviem mediniais pagaliukais.

Skrabalas skaptuojamas iš vieno gabalo kietesnės medienos medžio – ąžuolo, uosio. Loveliai daromi įvairių dydžių.

Skrabalai nuo seno buvo naudojami piemenų. Tokį medinį varpelį jie užrišdavo karvėms ant kaklo ir, ganant miške, lengviau atrasdavo gyvulius.

